

Veckans växt v. 8 2007

Hassel (*Corylus avellana* L.)

Släktet *Corylus* består av ett 15-tal arter hemmahörande i den tempererade zonen. Som vildväxande i Norden återfinns endast en av dessa, *Corylus avellana*, vars naturliga utbredningsområde sträcker sig över större delen av Europa, främre Asien och norra Afrikas bergstrakter. Hasseln frukter uppskattades tidigt i historien. Torkade nötter har påträffats i 4000-åriga pålbyggnadsboplatser i Östergötland, och i Norge har nötrestorer återfunnits i det vikingatida Osebergskeppet.

Kring sekelskiftet 1800/1900 var nötodling på modet i flera europeiska länder. Intresset spreds även till Sverige, vilket resulterade i att storfruktiga utländska sorter planterades i privata odlingar. Det förekom även försök att odla hassel kommersiellt. Som exempel kan nämnas trädgårdsmannen Rudolf Abelins initiativ i Båstad efter inspiration från England. Dåtidens dröm om Norden som nötproducent har emellertid inte infriats. Istället blev odlingen i England, Belgien och Tyskland utkonkurrerad av producenter i områden med gynnsammare klimat. Idag svarar Turkiet, Italien, Spanien och Oregon för merparten av världsproduktionen.

I våra hemträdgårdar finns emellertid fortfarande sortäktade buskar som minner om tiden när hasseln stod högt i popularitet. Ofta rör det sig om buskar med stora välsmakande nötter, ibland med lånade gener av den storfruktiga arten *Corylus maxima*. Hasselnötter brukar delas in i två grupper - de långsträckta "Filbertnötterna" och de runda "Cob-nötterna". Som exempel på sorter ur de båda grupperna kan nämnas 'Lambert Filbert' och 'Cosford'.

En enda svensk sort - 'Alnarps Cob' - känner vi från litteraturen. Frukt- och bäruppropet letar efter den och efter andra äldre sorter av hassel. Vi är emellertid inte enbart intresserade av namnsorter utan också av storfruktiga buskar med ursprung från vår inhemska flora, speciellt buskar vars nötter använts i hushållet. Vi ser framemot Ditt tips!

Text: Inger Hjalmarsson